

Raport

Käesolev Raport on koostatud koolitusvajaduste kaardistuse kohta koolituste sisu väljatöötamiseks seoses „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014–2020“ prioriteetse suuna 4 „Kasvuvõimeline ettevõtlus ja rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline teadus- ja arendustegevus“ meetme „Eesti T&A rahvusvahelise konkurentsivõime suurendamine ja osalemine üle-euroopalistes teadusalgatustes“ tegevuse 4.1.5. „Teaduse populariseerimine noorte seas ja kogu ühiskonnas“ raames: Tegevus 5 „Teadusajakirjanduse edendamine“ sisutegevustesse panustamine.

Koostanud Jaanus Noormägi,
Eesti Ajalehtede Liidu analüütik
Tallinn 2016

Sisukord

SISSEJUHATUS.....	3
SIHTRÜHMAD.....	4
KOKKUVÕTE KOOLITATAVATE JAOKS EDENDATAVATEST KOMPETENTSIDEST JA OSKUSTEST	6
ERINEVATE SIHTRÜHMADE ESINDAJATE TÜÜPILISEMAD SOOVID KOOLITUSVAJADUSTE KOHTA	8
KOKKUVÕTE KOOLITUSVAJADUSTE SISU KOHTA SIHTRÜHMADE KAUPA	10
ETTEPANEKUD KOOLITUSTE LÄBIVIIMISE KORRALDUSE KOHTA	12
KOKKUVÕTE	13
KASUTATUD KIRJANDUS	14

Sissejuhatus

Praegusel ajal kajastatakse Eesti meedias teadussaavutusi ja –probleeme võrreldes muude eluvaldkondadega vähesel määral ja ulatuses. Selleks, et teadlaste tegevus ja avastused ühiskonnas kõlapinda leiaks, on vaja kõigi osapoolte, nii ajakirjanike kui ka teadlaste ja kommunikatsiooni spetsialistide vastastikust motiivide mõistmist ja koostööd. Just seetõttu on käesolevas Raportis koolitusvajaduse sisu kaardistusse kaasatud kõik need osapooled.

Raportis annan ülevaate:

- teaduse populariseerimiseks vajalikest kompetentsidest,
- küsitluse sihtrühmadest ja andmete kogumisest ning analüüsimisest, seejärel
- kokkuvõtte koolitatavate jaoks edendatavatest kompetentsidest ja oskustest,
- tüüpilisemad soovid koolitusvajaduste kohta erinevate sihtrühmade esindajatelt, millele järgnevad kokkuvõtte koolitusvajaduste sisu kohta ning
- ettepanekud koolituste läbiviimise korralduse kohta.

Teaduse populariseerimisel on vajalikud erinevad kompetentsid. Sellisteks kompetentsideks on näiteks kommunikatsioonialased pädevused, mida kasutavad oma töös teadusajakirjanikud: andmeanalüüs, infograafika koostamine, uue meedia võimaluste mitmekülgne kasutamine jms (European Journalism Training Association'i poolt 2006 aastal koostatud ja 2013 täiendatud ajakirjanike kompetentsiraamistik). Nii teadlaste kui ajakirjanike ja kommunikatsiooni spetsialistide jaoks on ilmselt olulised niinimetatud Tulevikukompetentsid (Davies, Fidler, Gorbis, 2011): uue meedia kirjaoskus, virtuaalne koostöö, mudeldav (programmeeriv) mõtlemine, trans-distsiplinaarsus, erinevustega hakkamasaamine.

Sihtrühmad

Põhilisteks sihtrühmadeks on ajakirjanikud, teadusasutuste ja ettevõtlusinkubaatorite meediasuhetega tegelevad spetsialistid ja teadusmahukate ettevõtete kommunikatsiooniga tegelevad spetsialistid ning teadlased.

Kaardistamiseks viisin läbi olenevalt osaleja ja raporti koostaja võimalustest kirjaliku küsitluse või suulise intervjuu. Seega rakendasin kvalitatiivset fenomenoloogilist meetodit, mis kirjeldab indiviidi isikliku kogemust mingi sotsiaalse nähtuse ehk fenomeni tunnetamisel, kuidas ta seda teadvustab ja tõlgendab ning hiljem kasutab (Rossmann & Rallis, 1998:72). Fenomenoloogiline uuring kirjeldab hulga inimeste sarnaste kogemuste tõlgendusi ning uurib teadvuslikke struktuure kogemustes (Creswell, 1998:51). Fenomenoloogia võimaldab piiritleda, mida antud kogemus tähendab inimestele, kes on seda läbi elanud, ning luua sellest üksikasjalik kirjeldus. Niisugusest individuaalsest kirjeldusest tuletatakse üldisemad ja universaalsemad tähendused ehk kogemuse struktuuriline põhiolemus (Creswell, 1998:53-54). Seega võimaldab fenomenoloogia siseneda indiviidi maailma ja näha ning kogeda seda nii, nagu tema seda teeb.

Palusin osaleda uurimuses kaheksateistkümnel inimesel, igast sihtrühmast (ajakirjanikud, kommunikatsiooni spetsialistid ja teadlased) kuuel inimesel. Erinevatel põhjustel ei vastanud kolm inimest. Põhjusteks olid kas liigne töökoormus või huvi puudumine.

Saatsin respondentidele uurimuse lühitutvustuse ning palusin aidata uurimusele kaasa. Kirjavahetuses selgus ka, et kolm respondenti olid valmis lisaks kirjalikule vastusele ka intervjuu andma. Poolstruktureeritud intervjuud viisin läbi iga respondentiga individuaalselt. Eelistasin andmete kogumiseks intervjuerimist, kuna uuritav teema on väga spetsiifiline ning küsimustikku kasutades võib väga oluline informatsioon jääda tähelepanuta.

Küsimused olid eelnevalt koostatud, kuid nende järjekorda ning küsimustele keskendumise põhjalikkust võis respondendi seisukohtadest ning väljendusviisist lähtudes muuta. Vestluse käigus võisid esile kerkida uued, kuid intervjueritava jaoks olulised seigad. Intervjuud salvestasin ja transkribeerisin. Intervjuud kestsid kolmkümmend kuni kuuskümmend minutit kas telefoni või Skype teel, kahe vastanu puhul ka isikliku kohtumise käigus. Kirjalikud vastused olid enamikus vägagi konkreetseid ning nende maht oli keskmiselt üks lehekülg.

Vastuseid sain kirjalikult üksteist ning suuliselt seitse intervjuud. Kuna kolm uuringus osalejat vastasid nii kirjalikult kui ka intervjuuga, siis kokku sain informatsiooni viieteistkümnelt osalejalt. Nende seas viis ajakirjanikku (ajakirjanik maakonnaajalehest, toimetaja üleriigilisest päevalehest, teadustoimetaja nädalalehest, teadustoimetaja netiportaalist, teletimetaja Eesti

Rahvuringhäälingust), viis kommunikatsiooni spetsialisti (Tartu Ülikoolist, Tallinna Ülikoolist, Tallinna Tehnikaülikoolist, Tartu Teadusparkist, Eesti Teaduste Akadeemiast) ning viis teadlast (akadeemik, kaks professorit, õppetooli juhataja ja doktorand).

Nende viieteistkümne osaleja vastustes joonistus välja muster koolitusvajaduse kohta üsna selgelt, mistõttu rohkem küsitlusi ja intervjuusid polnud mõistlik teha.

Uuringus kasutatud fenomenoloogilise meetodi kohaselt on meetodi objektiks transkriptsioonid. Kirjeldatud situatiivsed mudelid mängivad suurt osa inimese veendumuste kujundamisel inimese mälu ja väljenduvast kõnes või kirjas. Mudeli all mõistame episoodilise mälu mudelit, mis eksisteerivad kui subjektiivsed tunnetuslikud ettekujutised asjadest, olukordadest reaalses maailmas ja samastuvad sotsiaalsete situatsioonidega maailmas (situatiivne mudel) (van Dijk, 2000:162-163). Subjektiivsed situatiivsed mudelid väljendavad mitte ainult teadmisi konkreetsetest sündmustest, vaid ka veendumusi ja hinnanguid. Need mudelid võimaldavad kujundada analooge, sest sisaldavad ettekujutlusi sündmustest ja situatsioonidest. Mudelid eristatakse omakorda: üksikmudelid ja üldmudelid. Üksikmudelid väljendavad unikaalset informatsiooni konkreetsest situatsioonist, üldmudelites on informatsioon mitmest üksikmudelist, mis on ühte tüüpi või ühest situatsioonist.

Kokkuvõtte koolitatavate jaoks edendatavatest kompetentsidest ja oskustest

Koolituste sisuks on teaduskommunikatsiooni jaoks vajalike kompetentside ja oskuste kujundamine kõigi sihtrühmade esindajate – ajakirjanike, kommunikatsiooni spetsialistide ja teadlaste seas selleks, et Eestis populariseerida teaduse noorte seas ja kogu ühiskonnas kasvuvõimelise ettevõtluse ja rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline teadus- ja arendustegevuse edendamiseks.

Kompetentsidest teaduskommunikatsiooni jaoks on küsitluses osalenud ajakirjanike puhul olulised ajakirjaniku tavapäraest kompetentsidest:

- kompetentsus mõista ajakirjanduse rolli ühiskonnas,
- kompetentsus leida olulisi teemasid ja vaatenurki,
- kompetentsus koguda informatsiooni kiiresti,
- kompetentsus välja valida oluline informatsioon,
- kompetentsus esitada informatsioon tõhusalt ajakirjanduslikul kujul,
- kompetentsus vastutada ajakirjanduslikult esitatut eest,
- kompetentsus töötada meeskonnas (European Journalism Training Association, 2006/2013).

Lisaks tavapäraestele kompetentsidele tuleks edendada nii ajakirjanike, kommunikatsiooni spetsialistide kui teadlaste „tulevikukompetentse“:

- oskus kriitiliselt hinnata sotsiaal- ja multimeedia sisu;
- oskus teabe visualiseerimiseks ja levitamiseks sihipäraselt kasutada erinevaid sotsiaal- ja multimeedia vahendeid,
- oskus töötada tulemuslikult erinevates virtuaalsetes tööruhmades, sh hoida inimesi pühendunud ja motiveeritud ning tekitades neis kollektiivi tunnet,
- oskus suuri andmemahtusid kontseptuaalselt ja tulemuslikult töödelda, andmetele tähendust anda ning aru saada andmepõhisest (tõenduspõhisest) otsustamisest, erinevate ainevaldkondade kontseptsioonide ning nendevaheliste seoste mõistmine,
- oskus edukalt toime tulla erinevates kultuuri- ja keelekeskkondades ning tulemuslikult koos töötada erineva taustaga inimestega (nt vanus, sugu, eriala, tööstiil) (Davies, Fidler, Gorbis, 2011).

Raporti koostajale torkas teravalt silma ja kõrva, et koolituste puhul tuleks alustada erinevate sihtrühmade puhul teiste sihtrühmade jaoks elementaarsetest asjadest.

Näiteks teaduse esindajatele on vaja esimeste koolitustega selgitada, kuidas meedia toimib, kuidas anda intervjuud, kuidas esineda kaamera ees, mis on uudis jne. Teisi sõnu – selgitada selliseid oskusi ja edendada selliseid teadmisi, mida ajakirjanduse üliõpilased õpivad bakalaureuseõppe esimesel semestril. Muidugi on ka meediaga suhtlemises kogenud teaduse esindajad, kes saavad taolised koolitused vahele jätta, liitudes koolitustega koolitustsükli järgnevatel osades.

Ajakirjandus esindajatele tuleks esimese koolituse käigus selgitada, mis on teadus ja mis on pseudoteadus, kuidas teadlased mõtlevad ja töötavad, mis teaduses teistmoodi kui teistes eluvaldkondades. Teisi sõnu – selgitada selliseid teadmisi, mida teadusele orienteerunud üliõpilased õpivad magistriõppe esimesel õppeaastal. Kuid nii nagu on meediaga suhtlemises kogenumaid teaduse esindajaid, on ka ajakirjanike seas neid, kes on oluliselt pädevamad teaduse suhtes, ennekõike teadusajakirjanikud.

Kommunikatsiooni spetsialistid on uudishimulikud ning kuigi neil on teadmisi ja oskusi nii teaduse kui ajakirjanduse vallas, siis tõenäoliselt on nad huvitatud kõikidest koolitustest, et olemasolevaid oskusi ja teadmisi kinnistada ning selle käigus ühtlasi suhelda õpingukaaslastega, ühendades nõnda koolitused oma igapäevatööga.

Erinevate sihtrühmade esindajate tüüpilisemad soovid koolitusvajaduste kohta

Väljavõtteid **ajakirjanduse esindajate** vastustest:

Teadusajakirjanik: „Ajakirjanikud vajavad teadmist selle kohta, mis on teadus, kuidas teadlased mõtlevad (võimalike suhtluskonfliktide ennetamiseks), kust leida teadusteemasid ja kuidas keerulisi teemasid lugejale arusaadavalt sõnastada, ilma, et täpsus kannataks. Samuti arutelu selle üle, kuidas tunda ära halba teadust, pseudoteadust ning kahtlasi väiteid mitte ainult teaduse valdkonnas. Teadlastele on keskne arusaamise andmine, kuidas ajakirjanik töötab, et ennetada suhtlusolukordades tekkida võivad konflikte. Samuti anda neile oskusi enda teemade lühidaks ja ajakirjanduslikuks kokkuvõtmiseks, mille abil paremini avalikkuse tähelepanu võita. Viimase koolituse ettevalmistuse kogemus näitas ka seda, et suur huviliste rühm, kes seni jäänud tähelepanuta, on avalike suhete spetsialistid (muuseumites, ülikoolides jm). Peamised märksõnad samuti suhtlus teadlasega, teemade leidmine ja sõnastamine avalikkusele arusaadaval ja huvitaval moel.

Eesti Rahvusringhäälingu toimetaja: „Üks põhilisi murekohti on see, millise piirini saab/võib üksteisele n-ö vastu tulla ehk siis küsimus adapteerimisest. Millise piirini teadlane lubab oma teemat/probleemikäsitlust lihtsustada, et lugeja/vaataja kõigest aru saaks. Teadlased mõnikord pelgavad olla "liiga lihtsad.“ Mõnikord jälle edastab ajakirjanik kogu väga spetsiifilise teemakäsitluse, milles ta ise pole läbi näinud ja tulemus on see, et keegi ei loe/kuula/vaata. Seda me ju ka ei taha. Ajakirjaniku oskus olla filter. Niikuinii "saab peksa" mõlemalt poolt - teadlaste meelest on kõik liiga lihtsaks ja mustvalgeks tehtud, meediatarbija aga nahutab just vastupidise eest.“

Väljavõtteid **kommunikatsiooni spetsialistide** vastustest:

Tallina Tehnikaülikooli kommunikatsioonijuht: „Teadlaste, teaduskommunikatsiooni tegijate ja ajakirjanike koostöö paremaks sujumiseks oleks vaja eelkõige üksteist paremini tunda – et aru saada erinevate osapoolte ootustest, eesmärkidest ja kasutada olevatest vahenditest. Koolitused võiksidki seega keskenduda eelkõige ajakirjanikele teadusmaailma ning teadlastele meedia toimimispõhimõtete tutvustamisele. Kindlasti oleks mõlemale poolele kasulik ka ühine seminar vms koostöö harjutamise vorm.“

Tartu Ülikooli teaduskommunikatsiooni peaspetsialist: „Ajakirjanike poolt kostub sageli, et teadlased ei taha oma tööst ja käsilolevatest asjadest eriti väljaspool akadeemilist

ringkonda ja teadusväljaandeid rääkida, sest lõputult ei saa lihtsustada ja teiselt poolt ei vaadata nendele teadusnimestele, kes alailma laialdaselt esinevad ja “pildile trügivad”, jälle hea pilguga. Igapäevases töös, mis suuresti seisneb just teadustegevuse ajakirjanduslikus vormis avaldamises või ajakirjanikele võimalike teadusteemade väljapakkumises, näeme, et üha paremini saadakse instituutides ja uurimisrühmades aru, et sellelaadne kommunikatsioon on vajalik ja aja jooksul on barjäär ka madalamaks muutunud. Konkreetne koolitusvajadus teaduse/teadlaste nähtavuse seisukohast ühiskonnas on hea arvamuse loo kirjutamise oskused. Tuleb ette olukordi, kus teadlaselt tulevad potentsiaalid teesid, kuid nende vormistamine ja mõjusaks arvamuse looks komponeerimine on probleem. Kirjutamisel võib teinekord küll abi olla kommunikatsiooniekspertidest, kuid üksnes teataval määral. (Teadus)uudisajakirjanduse raames puutume kokku ka sellega, et teadlased ei saa alati täpselt aru, mis nende töös ja tulemustes on uudisväärtuslik. Ehk siis küsimus sellest, kuidas näha, kus peitub uudis.

(Teadus)uudisajakirjanduse raames puutume kokku ka sellega, et teadlased ei saa alati täpselt aru, mis nende töös ja tulemustes on uudisväärtuslik. Konkreetsed kõnelused nt meditsiini valdkonna inimestega tõid selle võib-olla triviaalse probleemi välja. Ehk siis küsimus sellest, kuidas näha, kus peitub uudis. Lihtne soovitus oleks muidugi lasta teadlasel endalt küsida, kas mingi konkreetne teema või nähtus huvitaks teda kodanikuna, lapsevanemana, meediatarbijana või mitte. Aga mõtet kokku võttes tahan öelda, et klassikaliste uudisväärtuste või tegurite küsimus ei ole tegelikult inimestele nii selge, kui võiks arvata.“

Väljavõtteid **teaduse esindajate** vastustest:

Tartu Teaduspargi esindaja: „Teadlaste jaoks oleksid koolitusprogrammi kontekstis huvitavad teemad: Kuidas oma mõtet/sõnumit lühidalt, konkreetselt ja atraktiivselt edastada? Kuidas esineda kaamera ees? Kehakeelest kuni rõivastuseni kuni teksti edastamise kiiruseni. Kuidas esitada teaduslikku teksti/uudist/pilti nii, et teadlased poleks haavunud ja lihtinimesed saaksid aru millest jutt? Millised kommunikatsioonikanalid toimivad millisel hetkel millisele sihtgrupile (akadeemia, avalik sektor, ettevõtja, kodanik) kõige efektiivsemalt? Kaasaegne kommunikatsiooniteooria üldises plaanis, kuidas kasutada erinevaid sotsiaalmeedia ja tavameedia kanaleid, mis on enamlevinud vead ja head.“

Eesti Teaduste Akadeemia presidendi esindaja: „Ideaaliks on tõhus koostöö teaduse ja ühiskonna vahel, et reaalselt panustada Eesti ühiskonna jätkusuutlikusse ja heaolu arengusse. Teaduse definitsioonis sisaldub lisaks uute oluliste teadmiste loomisele nende kommunikeerimise kohustus. Selleks, et tajuda, kuidas teadustegevus on otseselt ja igapäevaselt põimunud ühiskondlike arengutega, vajame vahelüli – teaduse tõlkijaid tavakeelde. Tuleks edendada teadusharidust poliitikutele ja ajakirjanikele ning panustada teadlaste kommunikatsiooniõppele. Meedial on mängida oluline ja keeruline roll. Kust ajakirjanikud saaksid teadusteemade kajastamisel professionaalset abi ja sisulist tuge? Kuidas akadeemia saaks teaduskommunikatsioonis abiks ja toeks olla teadlastele? Teadusharidus, rahvusvaheline teaduskommunikatsioon, tippteaduse kommunikeerimine nõudlikule publikule, teaduse populariseerimine laiale publikule. Eriliseks sihtgrupiks on noored – 3 minuti loengute konkurss noorteadlastele koostöös ülikoolide ja Eesti Rahvusringhäälinuga.“

Kokkuvõte koolitusvajaduste sisu kohta sihtrühmade kaupa

Ajakirjanike ja kommunikatsiooni spetsialistide poolt toodi koolituste sisu jaoks välja järgnevad koolituste teemad:

- Mis on teadus ja mis on pseudoteadus.
- Kuidas mõtlevad ja toimivad teadlased.
- Teaduse toimimine ehk teaduse struktuur, organisatsioon, finantseerimine, koordineerimine, hindamine, publitseerimine.
- Teadusallikad ja ligipääs nendele Eestis.
- Teaduskommunikatsioon tänapäeval ehk kuidas keerulisi teemasid lugejale arusaadavalt sõnastada ilma, et täpsus kannataks.
- Visualiseerimine ja selleks vajaliku teabe hankimise oskused.
- Data journalism ehk andmeajakirjandus.

Teaduse esindajate poolt toodi koolituste sisu jaoks välja järgnevad koolituste teemad:

- Suhtlemine meediaga – kuidas meedia toimib ja mida ajakirjanik teeb.
- Esinemine kaamera ees.
- Intervjuu andmine ajakirjanikule.
- Uudise tunnused - uudisväärtuse tuvastamine oma teadustöös ja selle edastamine meedias.
- Olemusloo kirjutamiseks vajalikud oskused.
- Jutustamisoskus kui meediaga suhtlemise jaoks oluline vahend.
- Kuidas kasutada erinevaid sotsiaalmeedia ja tavameedia kanaleid.

Kõigi sihtrühmade esindajate vastustest jäi kõlama vajadus teadmiste kohta ajakirjanduse ja teaduse eetika tänapäevastest seisukohtadest ning intellektuaalse omandi teema teaduses ja meedias.

Lisaks sellele on ajakirjanike ja teadlaste jaoks oluline isiklike kontaktide võrgustiku kujundamine – ikka on nii, et keegi sobib kellegagi koostööd tegema paremini võrreldes lihtsalt anonüümse suhtlusega ametlikul tasandil. Just sellest selgub, kui oluline on teadusasutuste kommunikatsiooni spetsialistide roll teadlaste ja ajakirjanike vahendajatena.

Teaduskommunikatsiooniks vajalike kompetentside osas on tähelepanuväärne, et nii ajakirjanike kui teadlaste sihtrühmas toodi esile vastastikuseks suhtlemiseks kõige esmaste teadmiste ja oskuste omandamise ja edendamise vajadus. Teadlaste poolt näiteks kuidas esineda kaamera ees, mis on üldse uudis, kuidas tänapäevane meedia toimib. Ajakirjanike poolt seevastu toodi esile teaduse eripära ja toimemehhanismide selgitamise vajadus. Mõlema

sihtrühma jaoks on oluline teise osapoole arusaamine intellektuaalsest omandist ja selle rakendamine praktikas.

Teadlaste ja ajakirjanike sihtrühmade osadele esindajatele tuleks kavandada nii-öelda algteadmisi edastavaid koolitusi vastastikuse mõistmise võimaldamiseks, kuid kommunikatsiooni spetsialistide jaoks koos teaduskommunikatsioonis enam kogenud teadlaste ja ajakirjanikega tuleks kavandada süvendatud sisuga koolitusi koos vastastikuse suhtlemise praktikaga.

Ettepanekud koolituste läbiviimise korralduse kohta

Koolitused võiksid moodustada tsükli nõnda, et kokku on kuni kümme koolitust sagedusega kord kuus ühe aasta jooksul. Koolitused võiksid toimuda regulaarselt (näiteks iga kuu esimesel reedel) ning samas kohas ja samadel kellaaegadel. Selline korrapärasus hõlbustaks osalejatel endi ajakava plaanida ja osalemine koolitustel oleks kindlam.

Ajakirjanduse ja teaduse esindajate arvates võiks ühe koolituse kestvus olla neli kuni kaheksa tundi ühel päeval. Kommunikatsiooni spetsialistid arvasid, et nemad saaksid osaleda aasta jooksul mitmel kahepäevasel koolitusel, kuigi ka nende jaoks oleks töö kõrvalt kergem osaleda ühepäevastel koolitustel..

Ühel koolitusel võiks osaleda korraga kuni kaksteist inimest. Uuringus osalenutest mitmed rõhutasid, et koolituses osalemise motiveerimise jaoks on oluline, et koolituse eelinformatsioonis oleks selgelt esitatud koolituse sisu, ajakava ja koolitaja tutvustus.

Teaduse esindajate arvates oleks viljakas koolituste kujundamine valdkondade kaupa (näiteks Tartu Ülikoolis on Humanitaarteaduste ja kunstide valdkond, Sotsiaalteaduste valdkond, Meditsiiniteaduste valdkond ning Loodus- ja täppisteaduste valdkond). Teaduse esindajad nimetasid ilmselt endi varasemate koolituskogemuste põhjal, et nad ei soovi koolitustelt kaasa saada kodutööd. Seevastu kommunikatsiooni spetsialistid arvasid, et teadlased just nimelt vajaksid meedia-alaste kodutööde tegemist meediaga suhtlemise oskuste arendamiseks.

Koolitused võiksid olla suunatud nii erinevatele sihtrühmadele (ajakirjanikud, kommunikatsiooni spetsialistid ja teadlased) neile vajalike kompetentside ja oskuste kujundamiseks, kui ka nende kõigi ühistele rühmadele isiklike kontaktide ja kommunikatsiooni arendamiseks. Sellistel koolitustel võiksid olla kaasatud ka ajakirjanduse üliõpilased Tartu ja Tallinna ülikoolidest, kellel on huvi spetsialiseeruda teadusajakirjandusele.

Kokkuvõte

Teaduskommunikatsiooniks vajalike kompetentside ja oskuste edendamine koolituste kaudu nii ajakirjanikele, kommunikatsiooni spetsialistidele kui teadlastele on oluline teaduse populariseerimiseks tänapäevases meedias. Eestis ei ole see nii efektiivne kui võiks olla selleks, et „Eesti riigi paremaks kujundamise idee poleks lihtsalt klišee, vaid realiseeruks nii sotsiaalset heaolu ja kindlustunnet kui ka majandust edendava tegelikkusena“ (Eesti Teaduste Akadeemia Lühivõttevaade EALL-ile „Teaduskommunikatsioonist – teaduselt ühiskonnale“).

Kokkuvõtteks on käesolevas Raportis kirjeldatud koolituste väljundiks kontaktide võrgustiku kujundamine teadlaste ja ajakirjanike vahel kommunikatsioonispetsialistide osalusel, ligipääs teadusallikatele ja teadusajakirjandusele spetsialiseerumisele innustamine ajakirjanduse üliõpilaste seas.

Olulisteks koostööpartneriteks on Eesti Teadusajakirjanike Selts ja Eesti Teaduste Akadeemia ning ülikoolide õppejõud ja teaduskeskuste teadlased, erinevate meedakanalite (nii kirjutava pressi kui traditsioonilise elektroonilise meedia ja uue meedia) ajakirjanikud ning kõige olulisem sihtrühm selles perspektiivis on kommunikatsiooni spetsialistid, kes igapäevaselt vahendavad teadlasi, ajakirjandust ja avalikkust.

Koostas

Jaanus Noormägi

Eesti Ajalehtede Liidu analüütik

Kasutatud kirjandus

Creswell, J. W. (1998). *Qualitative Inquiry and Research Design: Choosing Among Five Traditions*. London: Sage Publications.

European Journalism Training Association, Tartu Declaration (2006/2013).
<http://www.ejta.eu/tartu-declaration> (18.05.2016)

Davies, A.; Fidler, D.; Gorbis, M. (2011). Future Work Skills 2020. Institute for the Future for University of Phoenix Research Institute. http://www.iftf.org/uploads/media/SR-1382A_UPRI_future_work_skills_sm.pdf (10.05.2016)

Rossman, G.R.; Rallis, S.F. (1998). *Learning in the Field*. Sage Publications.

van Dijk, T.A. (2000). *Язык. Познание. Коммуникация*. Благовещенский Гуманитарный Колледж им. И. А. Бодуэна де Куртенэ.